

УДК 81"06

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-3-37>**Вікторія ПРИМА,***orcid.org/0000-0001-7331-9950**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземної філології та перекладу
Державного торговельно-економічного університету
(Київ, Україна) victoriyaprima@gmail.com***Світлана БАЙДАЦЬКА,***orcid.org/0000-0002-9984-2536**кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри іноземної філології і перекладу
Державного торговельно-економічного університету
(Київ, Україна) svitlodaina@gmail.com***Катерина БОРОВИК,***orcid.org/0000-0001-6732-9941**старший викладач кафедри іноземної філології та перекладу
Державного торговельно-економічного університету
(Київ, Україна) rani_kasia@ukr.net*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Наша стаття присвячена найновішим методикам навчання іноземних мов. Найперше, на що ми звернули нашу увагу, це швидка адаптація технологій навчання до вимог сьогодення – карантинні заходи, пов'язані з коронавірусною інфекцією, війна, блекаути в нашій країні та інше. Знання іноземних мов за нинішньої ситуації різко зросло і не лише в особистісному значенні, а й на ринку праці в цілому. Як наслідок, люди різного віку змушені вивчати мови не лише для власного розвитку, а й для складання достойної конкуренції на тому ж таки ринку праці. Ми відібрали, розглянули та проаналізували найновіші та найефективніші, на нашу думку методи навчання іноземним мовам. Перед викладачами вищих навчальних закладів постає одне із пріоритетних завдань, що полягає у підвищенні зацікавленості здобувачів вищої освіти до вивчення іноземної мови, переважно, англійської. Для досягнення поставленого пріоритетного завдання викладачі здійснюють постійний пошук нових, цікавих та водночас результативних форм і методів навчання іноземній мові. Звернення до компетентнісної парадигми у процесі викладання іноземної мови обумовлено цілим рядом об'єктивних обставин, серед яких найбільш значущими є уміння співіснувати в загальному життєвому просторі, що означає бути здатним будувати діалог з усіма суб'єктами цього простору, уміти налагоджувати гуманітарні міжкультурні зв'язки між представниками різних культур і країн. Важливу роль у цьому відіграє іноземна мова, яка виступає, мабуть, єдиним можливим інструментом, за допомогою якого стає реальним встановлення зв'язків взаєморозуміння і взаємодії між представниками різних лінгвоетносільнот. Основні обмеження дослідження включають кількість учасників, що не дозволяє результатам бути узагальненими для більшої кількості населення.

Ключові слова: *вивчення мов, методи навчання, новітні технології в навчанні.*

Viktorii PRYMA,

orcid.org/0000-0001-7331-9950

PhD in Philology, Associate Professor;

Associate Professor at the Department of Foreign Philology and Translation

State University of Trade and Economics

(Kyiv, Ukraine) victoriyaprima@gmail.com

Svitlana BAIDATSKA,

orcid.org/0000-0002-9984-2536

PhD in Philology,

Senior Lecturer at the Department of Foreign Philology and Translation

State University of Trade and Economics

(Kyiv, Ukraine) svitlodaina@gmail.com

Kateryna BOROVYK,

orcid.org/0000-0001-6732-9941

Senior Lecturer at the Department of Foreign Philology and Translation

State University of Trade and Economics

(Kyiv, Ukraine) pani_kasia@ukr.net

MODERN TRENDS IN FOREIGN LANGUAGE TEACHING OF TOURISM SPHERE SPECIALISTS

Our article is devoted to the newest methods of foreign languages learning. The first thing we drew our attention to was the rapid adaptation of learning technologies to modern requirements – quarantine measures related to the coronavirus infection, war, blackouts in our country, and others. In the current situation, knowledge of foreign languages has increased dramatically, not only in a personal sense, but also in the labor market in general. As a result, people of all ages are forced to learn languages not only for their own development, but also to compete in the labor market. We selected, considered and analyzed the newest and most effective, in our opinion, methods of learning foreign languages. The teachers of higher educational establishments face one of the priority tasks, which is to increase the interest of students of higher education in learning a foreign language, mainly English. In order to achieve the set priority task, teachers are constantly searching for new, interesting and at the same time effective forms and methods of teaching a foreign language. Facing to the competence paradigm in the process of foreign language teaching is due to a number of objective circumstances, among which the most significant is the ability to coexist in the common life space, which means being able to build a dialogue with all subjects of this space, being able to establish humanitarian intercultural ties between representatives of different cultures and countries. An important role in this is played by a foreign language, which acts as, perhaps, the only possible tool, with the help of which the establishment of bonds of mutual understanding and interaction between representatives of different linguistic and ethnic communities becomes real. The main limitations of the study include the number of participants, which does not allow the results to be generalized to a larger population.

Key words: *language learning, teaching methods, modern technologies in teaching.*

Актуальність теми зумовлена тим, що майбутнім спеціалістам туристичної сфери необхідно вивчати мову на основі інтегративного підходу бути компетентним у міжкультурній комунікації. Це робить студента конкурентоспроможним в умовах контексту глобалізації. Вивчення мови через інтеграцію є ефективним засобом формування компетентності іноземної мови, яка допомагає студентам успішніше засвоювати знання та навички в контексті культури та соціального середовища. Крім того, вивчення мови через інтеграцію допомагає підтримувати мотивацію учнів до володіння мовою і робить навчальний процес більш захоплюючим і змістовним (Vanichvasin P., 2019).

Постановка проблеми. Постійний розвиток системи вищої освіти вимагає від педагогічної

науки й практики станом на сьогодні вивчення і впровадження нових методів навчання на фоні одночасного поєднання й виховання здобувачів вищої освіти. Подібні інновації в педагогічній діяльності ВУЗів пов'язані із загальними процесами, що відбуваються у суспільстві. Використання при підготовці здобувачів вищої освіти інноваційних технологій стало невід'ємною складовою навчального процесу та набуло особливої актуальності в сучасних умовах під час запровадження карантинних заходів на фоні вірусної пандемії (2020–2022 н.р.). Перед викладачами вищих навчальних закладів постає одне із пріоритетних завдань, що полягає у підвищенні зацікавленості здобувачів вищої освіти до вивчення іноземної мови, переважно, англійської. Для досягнення

поставленого пріоритетного завдання викладачі здійснюють постійний пошук нових (інноваційних), цікавих та водночас результативних форм і методів навчання іноземній мові (Boyle Ch., Chersan I., 2009).

Мета статті. Зважаючи на все вищезгадане, вважаємо за доцільне метою визначити аналіз та опрацювання останніх методів та методик викладання іноземної мови для студентів ВНЗ, а саме для студентів туристичних спеціальностей.

Ми розглянули ряд різних підходів до навчання мови, але тотальна інтеграція в формування іншомовних компетенцій є один з найефективніших методів. Потреба в міжкультурній комунікації зросла у всьому світі, а також вимоги для майбутнього працівників сфери туризму, які мають вільно володіти мовою, бути повністю обізнаним у культурі та традиціях носіїв цієї мови (Zadorozhna I. P., 2022).

Якщо навчання мови проводиться ефективно, воно може, беззаперечно, забезпечити успіх у міжкультурному спілкуванні та майбутній кар'єрі. На наш погляд, інтеграція в іноземну мову, формування компетентностей, стає ключовим фактором підвищення ефективності вивчення мови (Yeromenko I., 2022).

Виклад основного матеріалу. На сьогоднішній день туризм належить до найсучасніших і найперспективніших індустрій, що швидко розвиваються і приносять значні прибутки. Завдяки активному розвитку туризму викликає не аби яка необхідність у забезпеченні туристичної галузі професійними працівниками, які володіють відповідними фаховими вміннями та навичками. Відповідно з'являється необхідність в інтенсифікації навчального процесу, в актуалізації та оновленні навчальних програм, матеріалів, навчальних посібників, що мають готувати студентів – майбутніх працівників туристичного бізнесу – до професійного спілкування, до набуття навичок професійно орієнтованого мовлення, а також – задовольняти навчальні потреби студентів, стимулювати їхню активність. Тим більше, що фахова спрямованість навчання є однією з провідних тенденцій у викладанні російської мови як іноземної.

Проблема засвоєння туристичної термінології, яка становить основу майбутнього фаху студента-іноземця, пов'язана не тільки з методикою викладання російської мови як іноземної, але й з актуальними проблемами сучасного термінознавства. У сучасному мовознавстві поживався інтерес до вивчення та аналізу окремої галузевої термінології російської мови, наприклад, екологічної термінології (Д.О. Попов, О.О. Панкратова), суспільно-політичної термінології (Г.А. Абба-

кумова), комп'ютерної термінології (Т.В. Акулініна), метеорологічної лексики (М.О. Лазарева), архітектурної термінології (О.С. Гриньов, І.І. Донскова), фінансової термінології (О.В. Довбиш) та інших. Незважаючи на різке зростання з середини ХХ століття кількості нових спеціальних лексичних одиниць у межах туристичної термінології, а також поживавлення інтересу до термінології туризму, туристичного обслуговування, туристичної реклами, до її викладання, вивчення на різних рівнях, зазначена лексика є мало вивченою та потребує розробки і впорядкування.

Діджиталізація є однією з тих тенденцій, яка з великою часткою ймовірності проявиться в найближчі два десятиліття років і матиме найсильніший вплив (порівняно з іншими процесами) на реальність вищої освіти (Jaakkola, H). У той же час, на думку експертів, розповсюдження цифрових технологій не належить до найбільш значущих джерел ризику, інакше кажучи, джерел «критичних ситуацій» для вищої освіти. Можлива деградація шкільної освіти (збільшення кількості «слабких» здобувачів, яким важко навчатись далі) та «сировинний» сценарій соціально-економічного розвитку розглядаються як джерела критичних ситуацій у майбутньому. Оскільки експерти бачать майбутнє як діджиталізоване, вони, відповідно, вважають інвестиції в цифрову інфраструктуру (комп'ютерні мережі, обчислювальна потужність, програмне забезпечення, електронна університетська система, цифрове освітнє середовище) одним із пріоритетних напрямків для інвестицій у розвиток університетів, і вони очікують «швидких ефектів» або швидкої віддачі від цієї інвестиції (P. Linna). Серед реформ вищої освіти, які тривають і можливі в майбутньому в Україні, діджиталізація навчального процесу вважається експертами як провідним, так і найбільш перспективним напрямком.

Питання про країнознавчий, лінгвокраїнознавчий та соціокультурний аспекти навчання іноземних мов, про зміст комунікативної компетенції знайшли теоретичне обґрунтування у працях багатьох учених. В останні роки посилилась увага науковців до феномену соціокультурної компетенції як одного з важливих показників готовності особистості до міжкультурної комунікації.

Одним із головних принципів вивчення іноземної мови є регулярність. Достатньо приділяти щонайменше 30 хвилин кожного дня для вивчення нового та закріплення вже пройденого матеріалу. Саме метод інтервального повторення допоможе ефективно вивчити та засвоїти необхідний лексичний мінімум за більш короткий час.

Сьогодні студент має бути безпосередньо пов'язаний із видами, значеннями, вживанням таких структур. Це підвищить ефективність підготовки майбутніх фахівців, надасть їм змогу вільно спілкуватися в онлайн просторі з носіями мови. А це в свою чергу принесе їм безцінний досвід у мовній практиці.

У процесі викладання іноземної мови викладач ВНЗ використовує традиційні методи, які доповнює за допомогою нових тенденцій, що диктує сучасне суспільство. На сьогоднішній день існує ряд інноваційних технологій та методів. Запровадження мультимедійних технологій створює умови для інтерактивного спілкування, що на сьогоднішній день є найважливішою складовою навчального процесу. Використовуючи мультимедійні технології викладач може подати інформацію в абсолютно новій та ефективній формі, зробити її більш повною, цікавою та наближеною до тематики спілкування, що вивчається (Колкова, 2007).

При опануванні іноземною мовою, у студентів виникає ряд проблем, однією з яких являється низька мотивація до вивчення мови. В таких випадках саме інтерактивні технології являються цінними для застосування, тому що вони створюють такі умови, коли студент відчуває свою успішність та інтелектуальну спроможність. Інтерактивне навчання заключає в собі деякі методи співпраці у навчальному процесі.

Слово «технологія» походить від грецьких – майстерність, мистецтво і наука, закон, знання. Отже, технологія – це знання, наука про майстерність. С.О. Сисоєва зазначає, що «технологія навчання включає сукупність форм, методів, прийомів, методик, засобів, які дозволяють гарантовано досягти запланованого результату. В цьому контексті форми й методи, методики й засоби, прийоми навчання є тими структурними елементами, з яких конструюється технологія навчання відповідно до цілей і запланованих (бажаних) результатів навчального процесу» (Сисоєва С., 2011: 40). Інтерактивні технології навчання іноземних мов – це така організація іншомовного мовленнєвого спілкування суб'єктів навчання, яка передбачає відповідно до цілей навчання, індивідуальних особливостей тих, хто навчається, найраціональніше комплексне застосування методів, прийомів, засобів і форм навчання з метою досягнення заздалегідь запланованого відповідного рівня іншомовної комунікативної компетенції (Пометун О., Пироженко Л., 2002). Т.І. Коваль ділить інтерактивні методи навчання іноземних мов на групові (фронтальні) і колективно-коопе-

ративні, залежно від способу організації колективної навчально-пізнавальної діяльності. Групові (фронтальні) методи навчання іноземних мов передбачають навчання однією людиною (здебільшого викладачем) групи студентів. Усі студенти в кожен момент часу працюють разом чи індивідуально над одним завданням із наступним контролем результатів. Колективно-кооперативні методи навчання іноземних мов передбачають організацію навчання в малих групах, об'єднаних спільною навчальною метою, наприклад метод співпраці в малих групах (Коваль Т., 2011).

Використання сучасних технологій, зокрема Інтернет, під час вивчення іноземних мов стає більш привабливим для студентів вищих навчальних закладів, так як вони отримують необмежений доступ до цікавих країнознавчих матеріалів, що вигідно відрізняється від статичних застарілих текстів у підручниках. Завдяки Інтернету, майбутні учителі іноземних мов мають доступ до необмеженої кількості автентичної інформації іноземною мовою. Програмне забезпечення поряд з використанням Інтернет, застосування спеціальних комп'ютерних програм стає інтегральною одиницею процесу навчання.

Набуті знання, уміння та навички допоможуть студентові стати досвідченим користувачем персонального комп'ютера, знавцем сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, закладуть основи інформаційної культури, достатні для самостійного освоєння нових програмних засобів і ефективного використання персонального комп'ютера в професійній діяльності, що є запорукою фахової компетентності. Сучасні інформаційно-комунікаційні технології постійно удосконалюють систему вищої освіти і мають наступні особливості: дають доступ до різних джерел інформації та навчальних ресурсів, включаючи книги, підручники, монографії тощо; в такому навчально-виховному процесі студент виступає суб'єктом навчання, а викладач відіграє лише функцію помічника, який не повністю визначає зміст навчання; можливість здобувати знання, уміння і навички за допомогою проблемного та дослідницького навчання; основні принципи такого навчання практичність, тісний зв'язок із життям і процесами в суспільстві; покращує комунікацію між студентами, викладачами і вищими навчальними закладами; виступає надійною вимірювальною та ієрархічною системою, яка дає змогу чітко визначити місце студента, викладача та університету; постійне покращення за допомогою зворотного зв'язку; здатність підтримувати безперервний процес самонавчання і вдосконалення

студентів в будь-який час; дає змогу розповсюджувати нові ідеї в сфері освіти; сприяє розвитку освіти в сільській місцевості; забезпечує доступ студентів до освітніх ресурсів, які не мають змоги це – робити під час навчальних годин; забезпечує освітні послуги за нижчою ціною в режимі онлайн; допомагає викладачам у проведенні екзаменів і забезпеченні матеріалів з курсів; забезпечує студентів різними можливостями з вивчення іноземних мов; велика кількість вузів пропонують свої власні онлайн курси, що значно підвищують їх рейтинг. Дистанційна освіта поступово витісняє заочну форму навчання. Студенти масово обирають навчання онлайн. Бейтс визначив чотири ключові тенденції у вищій освіті Сполучених Штатів: зростання онлайн навчання, прискорення цього зростання, велика частка комерційного сектора в дистанційному навчанні, проблема забезпечення якості результатів дистанційного навчання в системі вищої освіти (Information and communication technologies in education).

Для полегшення виконання самостійної роботи студентами немовних спеціальностей існує безліч мобільних додатків, що можна завантажити у власний телефон, якщо той підтримує систему Android, безкоштовно і користуватися як онлайн, так і оффлайн. Для засвоєння елементарної лексики існує безліч додатків, таких як “Speed English 50,000 words”, «Вивчайте англійську 6000 слів», «Вивчи 90% слів за тиждень» тощо. Особливістю цих додатків є різноманітність вправ: «словник», «оберіть фразу», «послухайте та оберіть», «співставте фрази», «перекладіть та послухайте», «завершіть фрази», «послухайте та напишіть», «знайдіть помилку», «перекладіть фрази», «вставте слово», «складіть фрази» тощо. При цьому студенти не лише засвоюють нову лексику, а й практикують письмо, аудіювання, читання та мовлення. Вдалим вибором також стане мобільний додаток “Duolingo”. Це найбільш популярний додаток з вивчення мов у світі. На початку роботи з ним пропонується вибрати рівень володіння мовою. Якщо користувач не впевнений у оцінці своїх знань, програма пропонує пройти невеличкий тест і сама визначає рівень володіння мовою у відсотках. Потім потрібно пройти реєстрацію для збереження власних результатів вивчення мови. Після цього користувач може вибрати інтенсивність курсу (від 5 до 20 хвилин у день) і йому відкривається основна частина завдань. Після кожної засвоєної лексеми даються завдання на закріплення вивченого матеріалу і показується прогрес користувача. Це найшвидший спосіб почати говорити іноземною мовою вже за кілька тижнів.

Одним із головних принципів вивчення іноземної мови є регулярність. Достатньо приділяти щонайменше 30 хвилин кожного дня для вивчення нового та закріплення вже пройденого матеріалу. Саме метод інтервального повторення допоможе ефективно вивчити та засвоїти необхідний лексичний мінімум за більш короткий час.

Метод проектів є освітньою стратегією, яка дозволяє студентам вирішувати різні освітні задачі, на кшталт проєктування курсової роботи чи публікації класної стін газети. Проекти можуть бути запропоновані вчителем, але вони плануються та виконуються наскільки це можливо самими студентами, індивідуально або в групах. Робота над проектом зосереджена на застосуванні, а не передачі конкретних знань чи навичок, а також на участі та мотивації студентів та сприяють самостійному розумінню, впевненості в собі та соціальній відповідальності (Knoll M., 1997).

Висновки. Розширення міжнародних зв'язків України і поглиблення євроінтеграційних процесів зумовили суттєві зміни в галузі викладання іноземних мов, статус яких у нашій країні постійно зростає. На сучасному етапі розвитку змісту іншомовної освіти відбувається активне впровадження компетентнісної освітньої парадигми, яка розглядає іноземну мову не лише як засіб міжособистісного спілкування, а й міжкультурної комунікації. Звернення до компетентнісної парадигми у процесі викладання іноземної мови обумовлено цілим рядом об'єктивних обставин, серед яких найбільш значущими є уміння спілкуватися в загальному життєвому просторі, що означає бути здатним будувати діалог з усіма суб'єктами цього простору, уміти налагоджувати гуманітарні міжкультурні зв'язки між представниками різних культур і країн. Важливу роль у цьому відіграє іноземна мова, яка виступає, мабуть, єдиним можливим інструментом, за допомогою якого стає реальним встановлення зв'язків взаєморозуміння і взаємодії між представниками різних лінгвоетноспільнот. У контексті компетентнісної освітньої парадигми, що розробляється вченими на основі Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти (2001), студент повинен не просто практично оволодіти іноземною мовою як засобом спілкування, а діяти як соціальний агент, тобто член суспільства, котрий здатен виконувати певні завдання у життєвих умовах і соціокультурному оточенні. Тому при навчанні мови до уваги беруться також пізнавальні, емоційні, вольові та інші індивідуальні якості й уміння користувача мови як представника соціуму (Common European Framework of Reference for Languages, 2001: 9).

Знання й уміння, якими оволодіває студент у процесі іншомовної освіти, дають йому змогу досягти певного рівня розвитку комунікативних компетенцій – необхідних складових міжкультурної комунікації, за допомогою яких формується його компетентність як користувача мовою. У зв'язку з цим метою сучасного викладання іноземних мов у вищій школі виступає формування міжкультурної комунікативної компетентності студентів, яка включає в себе мовні та мовленнєві, соціокультурні та соціолінгвістичні, дискурсивні та стратегічні компетенції. Високий рівень розвитку такої компетентності уможливило посилення мобільності студентів та збільшення шансів на працевлаштування.

Основні обмеження дослідження включають кількість учасників, що не дозволяє результатам бути узагальненими для більшої кількості населення. Крім того, тільки один метод оцінки іноземної мовної компетенції використовувався в дослідженні, яких може бути недостатньо для отримання повного спектру здібностей учасників. На додаток, дослідження не враховувало індивідуальні характеристики кожного учасника, наприклад, рівень попередньої підготовки та мотивації, які також можуть вплинути на результати дослідження. Нарешті, варто зазначити, що дослідження було проведено в умовах контрольованого експерименту, які не можуть повною мірою відображати реальні навчальні процес.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коваль Т. І. Інтерактивні технології навчання іноземних мов у вищих навчальних закладах. Інформ. технології і засоби навчання АПН України, Ун-т менеджменту освіти АПН України. 2011. № 06. Том 26. 291 с.
2. Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання. Теорія, досвід: метод, посіб. К.: А.П.Н. 2002. 136 с.
3. Сисоева С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навч.-метод. посіб. / НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. К.: ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.
4. Традиції та інновації в методиці навчання іноземних мов: / за ред. М.К. Колкової. СПб.: КАРО, 2007. 267 с.
5. Яковлева М.Л. Сучасні тенденції в навчанні іноземних мов студентів вищих технічних навчальних закладів. Закарпатські філологічні студії, 2018. Вип. 4 Том 2. С. 36–39.
6. Українська Система Дистанційного Навчання – UDL System Ukrainian Dastance Learning System. URL: <http://www.udl.org.ua> (дата звернення: 06.07.2023).
7. Bakai, Y., Nanivska, L., Semenets, O., Hetman, Y., & Pryma, V. The efficiency of language teaching through integration in future philologists' foreign language competence formation. *Amazonia Investiga*, 2023, 12(61), 297–306. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.61.01.30>
8. Boyle Charles, Chersan Ileana English Course for Law Enforcement. MACMILLAN, 2009, 128 p.
9. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Cambridge : Council of Europe, 2001. 260 p.
10. Information and communication technologies in education (No date). Retrieved October 10, 2017 from the World Wide Web: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214728.pdf> (дата звернення 05.07.2023).
11. Jaakkola, H. Aramo-Immonen, J. Henno and J. Mäkelä (2016) The digitalization push in universities, 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija. 2016. pp. 1025–1031.
12. Knoll, M. The project method: Its vocational education origin and international development. *Journal of Industrial Teacher Education*, 1997, 34(3), 59–80.
13. Linna P., T. Mäkinen and H. Keto Utilizing MOOCs in the development of education and training programs, 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija, 2016, pp. 861–864.
14. Vanichvasin, P. Effects of content-based instruction on English language performance of Thai undergraduate students in a nonEnglish program. *English Language Teaching*, 2019, 12(8), 20–29. <https://doi.org/10.5539/elt.v12n8p20> (дата звернення 05.07.2023).
15. Yeromenko, I. Metadisciplinary Method in Teaching a Foreign Language at a Higher Education Institution. *Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Philology*, 2022, 1, 18–23. <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2022.1> (дата звернення 05.07.2023).
16. Zadorozhna, I. P. Peculiarities of the formation of foreign language competence of future energy engineers by means of educational projects. *Proceedings. Series: Pedagogical sciences*, 2022, 205, 31–35. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-205-31-35> (дата звернення 05.07.2023).

REFERENCES

1. Koval T. I. (2011) Interaktyvni tekhnolohii navchannia inozemnykh mov u vyshchyykh navchalnykh zakladakh. *Int inform. tekhnolohii i zasobiv navchannia APN Ukrainy*. [Interactive technologies of foreign languages teaching in higher educational establishments]. *Un-t menedzhmentu osvity APN Ukrainy*. №06. Tom 26. 291. [in Ukrainian]
2. Pomետun O., Pyrozhenko L. (2002) *Interaktyvni tekhnolohii navchannia. Teoriia, dosvid* [Interactive technologies of studying. Theory and experience]: metod, posib. K.: A.P.N. 136. [in Ukrainian]

3. Sysoieva S. O. (2011) Interaktyvni tekhnolohii navchannia doroslykh [Interactive technologies of adults' teaching]: navch.-metod. posib. / NAPN Ukrainy, In-t pedahohichnoi osvity i osvity doroslykh. K.: VD "EKMO". 320. [in Ukrainian]
4. Tradytzii ta innovatsii v metodytsi navchannia inozemnykh mov (2007) [Traditions and innovations in foreign languages teaching methodology]: / za red. M.K. Kolkovoi. SPb.: KARO. 267. [in Ukrainian]
5. Yakovlieva M.L. (2018) Suchasni tendentsii v navchanni inozemnykh mov studentiv vyshchyykh tekhnichnykh navchalnykh zakladiv. [Modern tendencies in foreign languages teaching of the students of higher educational establishments]. Zakarpatski filolohichni studii. Vyp. 4 (2). S. 36–39. [in Ukrainian]
6. Ukrainska Systema Dystantsiynoho Navchannia. UDL System Ukrainian Distance Learning System. URL: <http://www.udl.org.ua>. [in Ukrainian]
7. Bakai, Y., Nanivska, L., Semenets, O., Hetman, Y., & Pryma, V. (2023). The efficiency of language teaching through integration in future philologists' foreign language competence formation. *Amazonia Investiga*, 12(61), 297–306. <https://doi.org/10.34069/AI/2023.61.01.30>
8. Boyle Charles, Chersan Ileana (2009). *English Course for Law Enforcement*. MACMILLAN. 128.
9. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment.(2001). Cambridge: Council of Europe.260.
10. Information and communication technologies in education (2017). Retrieved October 10, from the World Wide Web: <http://iite.unesco.org/pics/publications/ru/files/3214728.pdf>
11. Jaakkola, H. Aramo-Immonen, J. Henno and J. Mäkelä (2016). "The digitalization push in universities", 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija. 1025–1031.
12. Knoll, M. (1997). The project method: Its vocational education origin and international development. *Journal of Industrial Teacher Education*, 34(3), 59–80.
13. Linna P., T. Mäkinen and H. Keto, (2016) "Utilizing MOOCs in the development of education and training programs", 39th International Convention on Information and Communication Technology, Electronics and Microelectronics (MIPRO), Opatija. 861–864.
14. Vanichvasin, P. (2019). Effects of content-based instruction on English language performance of Thai undergraduate students in a nonEnglish program. *English Language Teaching*, 12(8), 20–29. <https://doi.org/10.5539/elt.v12n8p20>
15. Yeromenko, I. (2022). Metadisciplinary Method in Teaching a Foreign Language at a Higher Education Institution. *Scientific works of the Interregional Academy of Personnel Management. Philology*, 1, 18–23. <https://doi.org/10.32689/maup.philol.2022.1>.
16. Zadorozhna, I. P. (2022). Peculiarities of the formation of foreign language competence of future energy engineers by means of educational projects. *Proceedings. Series: Pedagogical sciences*, 205, 31–35. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2022-1-205-31-35>